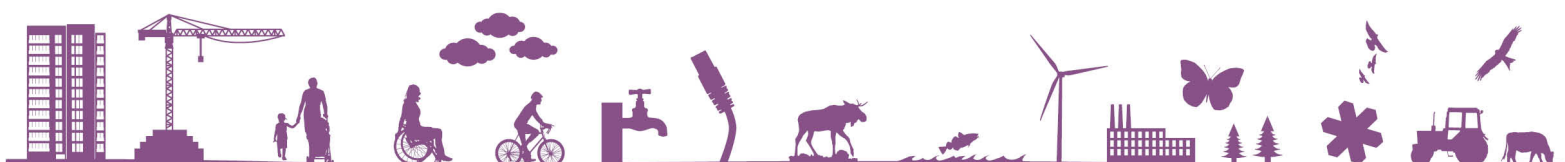

Delplan Utrymning

Delplan Utrymning
452-9608-2021
Länsstyrelsen i Halland

Innehållsföreteckning

1	Inledning	6
1.1	Förutsättningar.....	6
1.2	Syftet med utrymningen.....	6
1.3	Mål för utrymningen.....	6
1.4	Omfattning.....	7
1.5	Relevant författning.....	7
1.6	Beroenden till annan planering.....	7
1.7	Strategi.....	8
2	Ansvar och roller	9
2.1	Länsstyrelsen i Hallands län.....	9
2.2	Kommunerna.....	9
2.3	Polismyndigheten.....	10
2.4	Försvarsmakten.....	10
2.5	Kustbevakningen.....	10
2.6	Trafikverket.....	10
2.7	Regionen.....	11
2.8	Avdelningen för radiofysik vid Göteborgs universitet.....	11
2.9	Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM).....	11
2.10	Jordbruksverket.....	11
2.11	Ringhals kärnkraftverk.....	11
3	Förberedelser	11
3.1	Beredskapszoner.....	12
3.2	Utrymningsområden.....	14
3.2.1	<i>Inre beredskapszonen, utrymningsområde 1</i>	<i>15</i>
3.2.2	<i>Yttre beredskapszonen, utrymningsområde 2-9</i>	<i>15</i>
3.3	Planeringszonen.....	15
3.4	Övergripande kartläggning.....	16
3.4.1	<i>Djur</i>	<i>16</i>
3.4.2	<i>Slutsatser från kartläggningen</i>	<i>16</i>
4	Besluta om utrymning	17
4.1	Fastställ beslutsmandat.....	17
4.2	Handlingsalternativ.....	18

4.3	Beslut och dokumentation.....	19
4.3.1	<i>Behov av samverkan.....</i>	20
5	 Utrymna.....	21
5.1	Operativ kartläggning.....	21
5.2	Utrymmande.....	22
5.2.1	<i>Utrymning av personal på Ringhals som inte ingår i haveriberedskapen.....</i>	22
5.2.2	<i>Utrymmande med egna fordon.....</i>	22
5.2.3	<i>Utrymmande som saknar egna fordon.....</i>	22
5.2.4	<i>Utrymmande som inte själv kan uppsöka uppsamlingsplats.....</i>	22
5.2.5	<i>Utrymning av förskolor och skolor.....</i>	22
5.2.6	<i>Jämställdhet och utrymning.....</i>	23
5.2.7	<i>Turister.....</i>	23
5.3	Utrymning av inre beredskapszonen.....	24
5.3.1	<i>Uppsamlingsplatser.....</i>	25
5.3.2	<i>Utrymningsvägar och insatsvägar.....</i>	25
5.4	Utrymning av yttre beredskapszonen.....	26
5.4.1	<i>Uppsamlingsplatser.....</i>	26
5.4.2	<i>Utrymningsvägar och insatsvägar.....</i>	26
5.5	Utrymning av planeringszonen.....	26
5.6	Utrymningsplatser översikt.....	26
5.6.1	<i>Utrymningsplatser för inre beredskapszonen.....</i>	27
5.6.2	<i>Utrymningsplatser för yttre beredskapszonen.....</i>	27
5.6.3	<i>Kravspecifikation för utrymningsplatser.....</i>	27
	Verksamhet.....	28
	Funktioner.....	28
	Uppskattad förmåga.....	29
5.7	Frivilliga och spontanfrivilliga.....	29
5.8	Transporter.....	29
5.8.1	<i>Transporter för hjälpbehövande.....</i>	29
5.8.2	<i>Hantering av trafikflöden.....</i>	30
5.9	Ordning och säkerhet.....	30
5.10	Djur.....	30
5.11	Personsanering.....	31
5.11.1	<i>Åtgärdsnivå.....</i>	31
5.12	Registrering.....	31
6	 Ta emot.....	33
6.1	Mottagningsplatser.....	33
6.2	Samordning med mottagande län.....	33

6.3	Mottagning vid kärnkraftsolycka i annat län.....	33
7	Återflytta.....	34

1 Inledning

1.1 Förutsättningar

Föreliggande dokument utgör en del av Länsstyrelsen i Hallands läns *Program för räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen* och svarar tillsammans med andra operativa planer, stödplaner och dokument, mot de krav som ställs i lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt förordning (2003:789) om skydd mot olyckor.

Detta dokument beskriver utrymningsprocessen samt upprättandet av utrymningsplats. Det måste därför ses i sin helhet. För att förstå syftet med detta dokument kan läsaren även ta del av "Nationell beredskapsplan för hanteringen av kärnteknisk olycka".

Den här delplanen beskriver planering och genomförande av utrymning, tydliggör medverkande organisationers roller och ansvar vid utrymning och beskriver upprättande och drift av utrymningsplatserna vid en kärnkraftsolycka på Ringhals. Delplanen består således av en beskrivande del och en operativ del. Den syftar till att underlätta i detalj för hur ett upprättande av utrymningsplatsen ska genomföras. Berörda organisationer uppmanas att ha planen utskriven och tillgänglig i krisledningsplatser och motsvarande. Dokumentet är även utformat för att kunna användas som en informationskälla och på ett enklare sätt förstå den övergripande strukturen för att kunna bedriva utbildning och övning i egen berörd organisation.

1.2 Syftet med utrymningen

Syftet med utrymningen är att minska de negativa hälsoeffekterna hos allmänheten till följd av en olycka på Ringhals kärnkraftverk. Utrymningen ska vägas mot andra lämpliga skyddsåtgärder, såsom intag av jodtabletter och inomhusvistelse.

1.3 Mål för utrymningen

Det primära målet med utrymningen är att:

- Så långt som det är rimligt och möjligt säkerställa att de negativa effekterna på allmänhetens hälsa till följd av olyckan och utrymningen minimeras.

Utöver detta är målsättningen även att:

- Reducera den allmänna oron så långt som möjligt kopplat till genomförandet av utrymningen.
- Minska negativ psykologisk påverkan på de utrymda och på allmänheten i övrigt.
- Planeringen och genomförandet har gjorts på ett sätt som medför att återgång till det normala kan ske så snabbt som möjligt.
- Begränsa de ekonomiska förlusterna som utrymningen kan medföra för näringslivet och för de personer som utryms.

- Begränsa kostnaderna för hanteringen av utrymningen som utförs av myndigheter och andra aktörer.

Målsättningen är att skyndsamt kunna utrymma inre beredskapszonen (IBZ) efter att larmnivå "Förstärkt beredskap" har beslutats, eller efter beslut av räddningsledare. Räddningsledaren kan fatta beslut om en mindre skyndsamt utrymning av IBZ, beroende på händelseförloppet på Ringhals. Det mest prioriterade målet för strålskyddet i inre beredskapszonen undvika allvarliga deterministiska effekter.

Områden i yttre beredskapszonen som ligger i förväntad vindriktning ut till cirka 25 km kan utrymmas inom 12 timmar efter beslut från räddningsledaren. Detta i syfte att nå det näst mest prioriterade målet för strålskyddet under en radiologisk nödsituation, nämligen att minska sannolikheten för stokastiska effekter så långt det är rimligt och möjligt. En utrymning av YBZ ska ej påbörjas innan utrymningen av IBZ är klar.

1.4 Omfattning

Denna plan omfattar hela inre beredskapszonen kring Ringhals kärnkraftverk, samt de delar av yttre beredskapszonen och planeringszonen som ligger inom Hallands län. Planen beskriver även övergripande hur Länsstyrelsen förhåller sig till de delar av yttre beredskapszonen och planeringszonen som är placerade i andra län.

1.5 Relevant författning

- Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Förordning (2015:1052) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Djurskyddslagen (2018:1192)
- Polislagen (1984:387)
- Förordning (2002:375) om Försvarmaktens stöd till civil verksamhet
- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
- Socialtjänstlagen (2001:453)

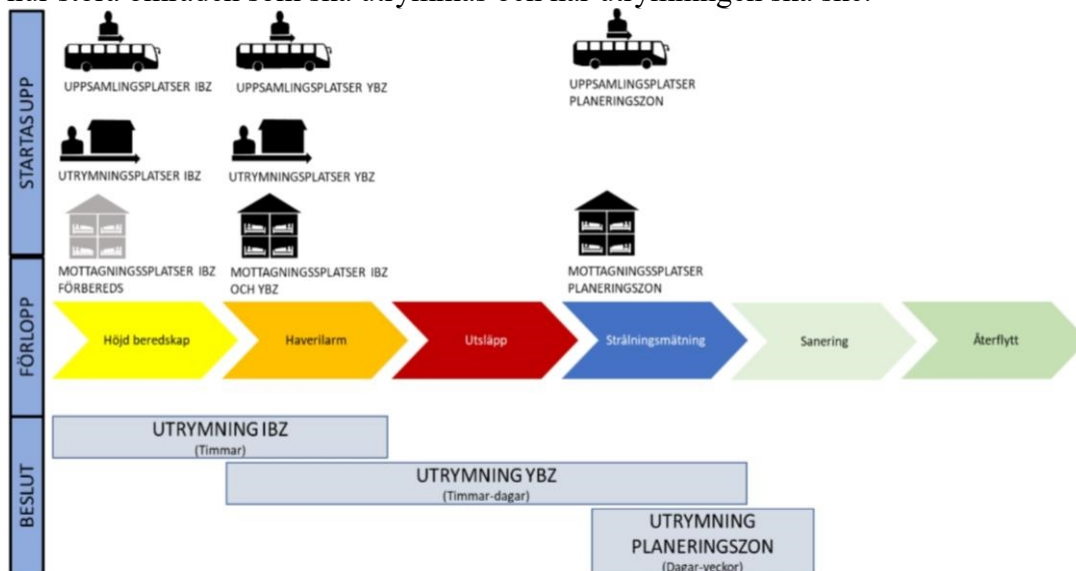
1.6 Beroenden till annan planering

Länsstyrelsens utrymningsplanering för Hallands län är gjord i samverkan med såväl andra kärnkraftslän, som med de län som finns med i yttre beredskapszonen och planeringszonen kring Ringhals kärnkraftverk.

Då flera andra aktörer i länet (se kapitel 2, Ansvar och roller) har en operativ roll i utrymningsarbetet, är det av stor betydelse att deras utrymningsplanering överensstämmer med Länsstyrelsens.

1.7 Strategi

Denna utrymningsplan bygger på en kärnkraftsolycka vid Ringhals kärnkraftverk som kan medföra att utrymning av inre och delar av yttre beredskapszonerna måste genomföras. Det är väderförhållandena, tid till utsläpp och storleken på utsläppet som kommer bestämma hur stora områden som ska utrymmas och när utrymningen ska ske.

Strategin utgår från att en utrymning av IBZ ska ske skyndsamt. Vid ett scenario där man har mer tid på sig bör utrymningen av IBZ ske mer stegvis på ett planerat och strukturerat sätt.

Först när utrymningen av IBZ är färdig kan annan utrymning påbörjas. Utrymningen av YBZ kan även denna ske skyndsamt, men beroende på scenario kan en sådan utrymning även påbörjas flera dagar efter händelsen. Utrymningen av Planeringszonen sker alltid efter att strålningsmätningar har påvisat sådana nivåer av strålning att en utrymning är befogad.

2 Ansvar och roller

2.1 Länsstyrelsen i Hallands län

Länsstyrelsen har i uppgift att vidta de åtgärder som krävs för att skydda människor i det egna länet från skadlig inverkan av joniserande strålning vid en kärnteknisk olycka, eller vid en överhängande risk för ett utsläpp på en kärnteknisk anläggning. Detta är oberoende om olyckan skett i Sverige eller utomlands. Inom området vid den kärntekniska anläggningen är det dock innehavarens skyldighet att ha en beredskapsplanering och vidta åtgärder, Länsstyrelsens ansvar börjar först utanför verksamheten.

Enligt förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion är Länsstyrelsen geografiskt områdesansvarig myndighet i länet och ska vidare enligt krisberedskapsförordningen (2015:1052) vara den sammanhållande funktionen mellan lokala aktörer och den nationella nivån. Enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor är det Länsstyrelsens ansvar att leda och samordna räddningstjänsten vid en kärnteknisk olycka. Detta innebär således att Länsstyrelsen har utpekade räddningsledare, som ska verka som statlig räddningsledare med det operativa ansvaret vid en kärnteknisk olycka inom Länsstyrelsens geografiska område. Räddningsledaren fattar således beslut om skyddsåtgärder, exempelvis utrymning. Vidare har Länsstyrelsen ansvar för att information samordnas och förmedlas till utrymda samt bistår med stöd för planering av mottagning och inkvartering.

I egenskap av kärnkraftslän ansvarar Länsstyrelsen i Hallands län för samordningen av vissa beredskapsåtgärder som påverkar flera län efter en händelse på Ringhals kärnkraftverk. Däribland strålningsmätning, som är ett viktigt beslutsunderlag för genomförandet av utrymningen.

Flera beslut som Länsstyrelsen fattar påverkar även andra län, exempelvis de som ska upprätta mottagningsplatser. Länsstyrelser ska därför i enlighet med samverkansprincipen säkerställa att dessa län är införstådda i de beslut som Länsstyrelsen fattar som kan komma att påverka dessa län i samband med en händelse på Ringhals kärnkraftverk.

2.2 Kommunerna

Kommunerna har en central roll vid hantering av samhällsstörningar, bland annat genom bestämmelserna i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, lag (2003:778) om skydd mot olyckor, socialtjänstlagen (2001:453) och hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

Vid en kärnteknisk olycka ska kommunerna säkerställa driften av den verksamhet som kommunerna bedriver och som anses vara samhällsviktig. Kommunerna har dessutom ett geografiskt områdesansvar på lokal nivå, som innebär att de ska verka för att åtgärder som vidtas av olika aktörer inför och under en extraordinär händelse samordnas, samt ge information till kommuninvånare. Även hantering av kommunal hälso- och sjukvård ingår i ansvaret.

Kommunen har vidare vid utrymning till uppgift att bistå Länsstyrelsen med upprättande av utrymningsplatser och ordna mottagning samt inkvartering av utrymda.

I Hallands län har Kungsbacka och Varbergs kommun samt Marks kommun i Västra

Götaland ett särskilt uppdrag vid utrymning som består i att upprätta utrymningsplatser vid automatik vid larmnivå höjd beredskap. Detta för att underlätta en snabb utrymning av inre beredskapszoner. Övriga kommuner ska kunna upprätta en utrymningsplats eller mottagningsplats efter beslut från räddningsledaren.

2.3 Polismyndigheten

Polisen är enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor skyldig att lämna den hjälp som behövs till räddningsledaren. Polisen har en central roll vid genomförandet av utrymning och verkställer utrymningsbeslutet som Länsstyrelsen fattat. Polisens uppgifter är främst att spärra av vägar, trafikdirigera, hålla ordning och säkerhet, bevaka utrymda områden samt registrera utrymda. En del av registreringen är att bemanna stationen för registrering på utrymningsplatser. Polisen kan dessutom kompletteringsvarna med högtalare vid larm på kärnkraftverket.

Polisen verkställer utrymningen efter beslut från Länsstyrelsen och deltar i upprättandet av utrymningsplatser tillsammans med berörda kommuner och Försvarmakten. Polisregion Väst deltar i planeringen och genomförandet av en utrymning.

2.4 Försvarmakten

Försvarmakten kan vid begäran ge stöd till insatser som definierats som räddningstjänst inom LSO så länge det inte allvarligt hindrar den ordinarie verksamheten.

Hemvärnsbataljoner bistår polisen och kommunen med stöd vid ett befarat eller inträffat haveri vid en kärnteknisk anläggning. Militärregion Väst deltar i planeringen och genomförandet av en utrymning.

2.5 Kustbevakningen

Kustbevakningen bistår Länsstyrelsen med att stödja räddningsinsatsen ute till sjöss.

Exempel på stöd är att kunna varna och utrymma de som vistas vid kusten, på öar och till sjöss, samt att även spärra av och leda om sjötrafik vid ett befarat eller inträffat haveri vid ett kärnkraftverk.

Det kräver även samverkan med Sjöfartsverket för att de ska kunna informera Sjötrafik genom kanaler för kommunikation via JRCC vid sjö- och flygräddningsinsats. Sjöfartsverket äger och arbetar i Kustradionätet.

2.6 Trafikverket

Trafikverket ansvarar för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfartstrafik och luftfartstrafik samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. I utrymningen stödjer Trafikverket bland annat med:

- Att hantera trafikflödet för utrymningsvägar.
- Omledning och avspärning.
- Trafikinformation och vägvisning av trafikflödet på vägar och järnvägar som berörs i ett utrymningsområde.

2.7 Regionen

Regionerna ansvarar för hälso- och sjukvård samt i flesta fall för kollektivtrafiken. Vid en utrymning behöver regionen bland annat kunna upprätthålla katastrofmedicinsk beredskap, omorganisera och förstärka sjukvården och bistå med bussar för transport av utrymda. Länets uppsamlingsplatser utgår från de ordinarie busshållplatserna. En del av denna planering är att Nobina Sverige AB deltar i planeringen kring beredskapen kring Ringhals. Detta då Nobina trafikerar dessa linjer på uppdrag av Regionen.

Regionen ansvarar även för planering för eventuell flytt av patienter från sjukhus eller andra vårdinrättningar som regionen ansvarar för och som ligger inom områden som kan komma att utrymmas.

2.8 Avdelningen för radiofysik vid Göteborgs universitet

Avdelningen för radiofysik vid Göteborgs universitet kan bistå kommunen på utrymningsplatserna med radiofysiker som hjälper till med personindikering, om behov för avsökning uppstår. Ingen personindikering kommer dock att göras innan ett konstaterat utsläpp har inträffat.

2.9 Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)

Strålsäkerhetsmyndigheten har ett samlat ansvar inom områdena strålskydd, kärnsäkerhet och nukleär icke-spridning. SSM är en expertmyndighet inom bland annat strålskyddsberedskap och utgör ett viktigt stöd för räddningsledaren vid beslut om vilka områden som kan behöva utrymmas, baserat på prognoser och konstaterade mätvärden.

2.10 Jordbruksverket

Vid en utrymning ska Jordbruksverket i första hand stödja Länsstyrelsen i frågor som rör hantering och påverkan på djur och djurhållning.

2.11 Ringhals kärnkraftverk

Ringhals ansvarar för de skyddsåtgärder, däribland utrymning, som behöver vidtas inom företagets område.

3 Förberedelser

3.1 Beredskapszoner

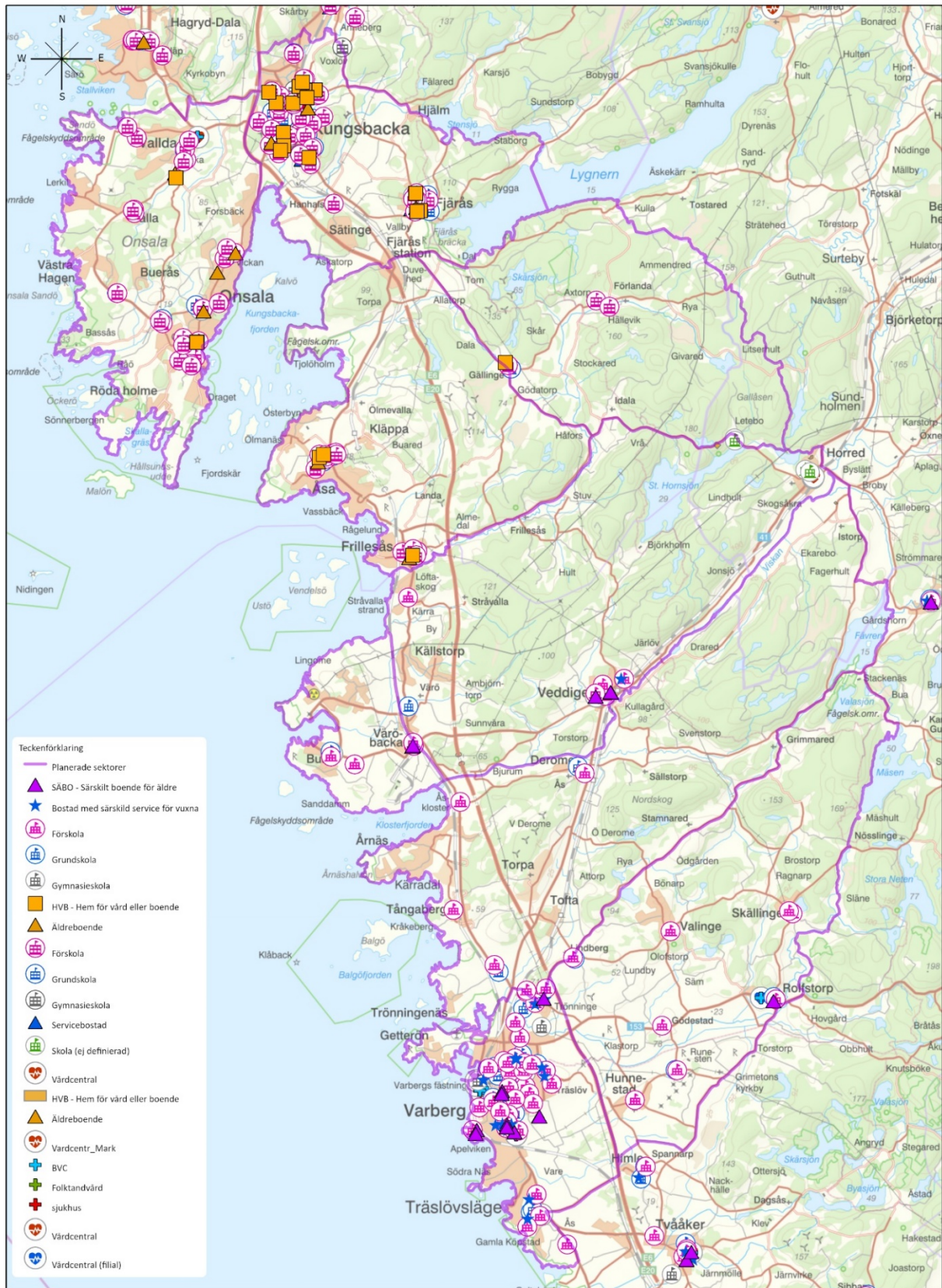
Området kring Ringhals kärnkraftverk är indelat i en inre och en yttre beredskapszon, samt en planeringszon.

I den inre beredskapszonen, som ligger närmast Ringhals, finns de största riskerna för såväl stokastiska som deterministiska skador till följd av ett utsläpp. Det innebär att denna zon måste kunna utrymmas snabbt, även innan ett utsläppt har ägt rum.

Vid risk för ett större utsläpp kan det även finnas behov av att utrymma delar av den yttre

beredskapszonen innan ett utsläpp har ägt rum. Annars genomförs utrymning av yttre beredskapszonen och planeringszonen främst baserade på genomförda strålningsmätningar. Där är tidshorisonten för en utrymning därför oftast betydligt längre än för den inre beredskapszonen. Länsstyrelsen har därför beslutat att kartlägga den inre beredskapszonen i stor detalj, medan kartläggningen och planeringen i den yttre beredskapszonen och planeringszonen främst är av övergripande karaktär.

I figur 1 visas resultatet från den kartläggning som har gjorts av Hallands län kopplat till utrymning och utrymningsområden samt samhällsviktig verksamhet. För en mer detaljerad bild så finns underlaget i GIS.

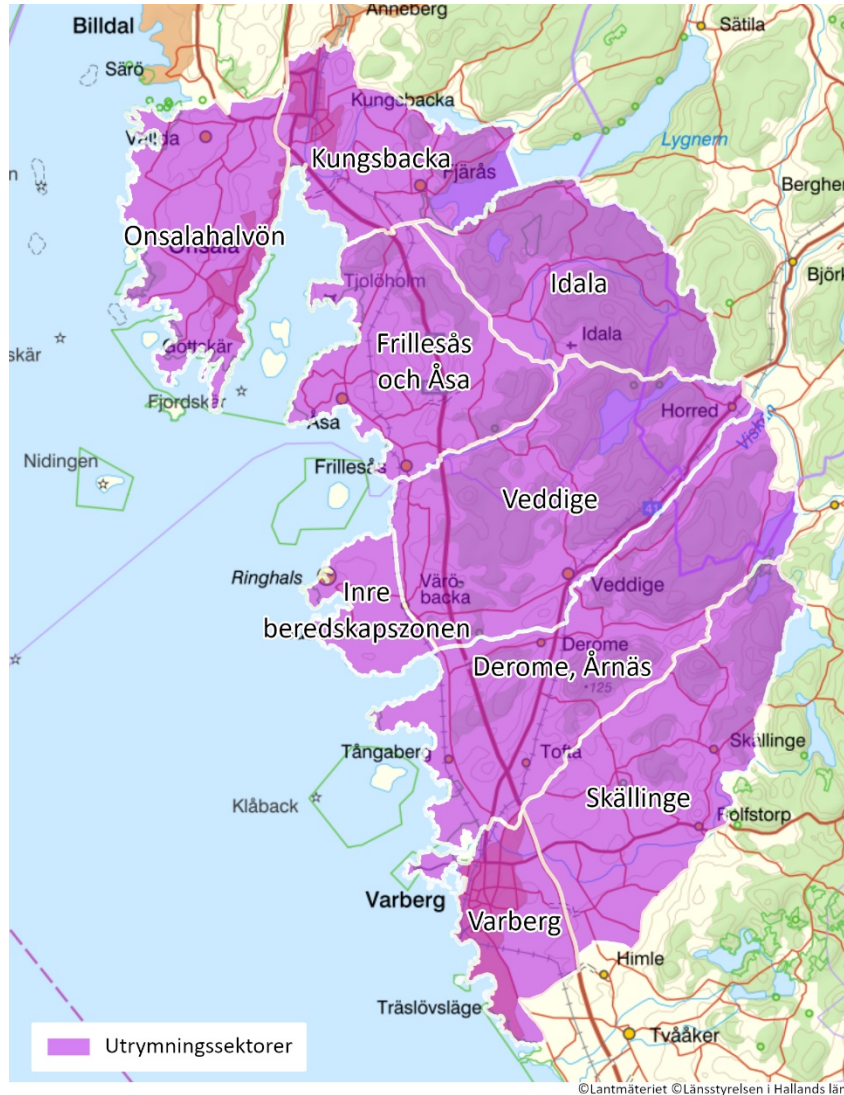

 Producerad av Länsstyrelsen i Hallands län
 Bakgrundskarta: Topografiska Webbkartan
 Pappersstorlek: A3
 Version: 4
 Datum: 2021-09-22

0 2,5 5 10 Kilometer
 1 centimeter lika med 2 kilometer
 Skala: 1:150 000

Figur 1 Översiktlig kartläggning av områden och samhällsviktig verksamhet i Hallands län

3.2 Utrymningsområden

För att underlätta för det praktiska genomförandet av en utrymning är beredskapszonerna indelade i olika utrymningsområden. Beroende på vindriktning, läget på Ringhals och andra faktorer kan beslut fattas om att en eller flera utrymningsområden utryms.

Figur 2 Sammanställning av utrymningsområden.

Utrymningsområdena är indelade enligt följande:

Förteckning	Namn	Kilometer-intervall (ca)	Demografi (ca)
1	Inre beredskapszonen, Väröhalvön	0 - 5	3 500
2	Onsalahalvön	15 - 25	24 000
3	Kungsbacka	15 - 25	30 000
4	Frillesås och Åsa	10 - 20	12 000
5	Idala	15 - 25	2 500
6	Veddige	5 - 25	8 300
7	Derome och Årnäs	5 - 25	9 000
8	Varberg	15 - 25	37 000
9	Skällinge	15 - 25	5 300

3.2.1 Inre beredskapszonen, utrymningsområde 1

Gränsen för den inre beredskapszonen följer i huvudsak Västkustbanan förbi Ringhals, vilket innebär att hela Väröhalvön omfattas. Järnvägen utgör en naturlig avgränsning som är lätt att både identifiera och kontrollera. Öarna utanför kustlinjen som definieras av den inre beredskapszonen på fastlandet ingår också i zonen.

Inom den inre beredskapszonen finns två verksamheter som särskilt måste beaktas vid beslut om utrymning: en massaindustri (Södra Cell) och en nätstation (Lahall). Nätstationen kan fjärrstyras vid behov. Södra Cell som driver massaindustrin har beredskapsplaner för utrymning av egen personal och som möjliggör grunddrift där endast en mindre del av personalstyrkan är kvar på anläggningen i skyddade utrymmen¹.

3.2.2 Yttre beredskapszonen, utrymningsområde 2-9

Gränsen för den yttre beredskapszonen följer vägar. Utgångspunkten är att samhällen som ligger utmed vägarna ingår i zonen oavsett vilken sida om vägarna som samhällena är belägna. Öarna som ligger utanför kustlinjen som definieras av den yttre beredskapszonen på fastlandet ingår också i zonen. Inom den yttre beredskapszonen finns samhällsviktig verksamhet för vilken särskild planläggning krävs vid beslut om skyddsåtgärder, till exempel sjukhusen i Varberg och Kungsbacka samt kommunal service i ett flertal samhällen. Yttre beredskapszonen kring kärnkraftverket i Ringhals berör två län, Hallands och Västra Götalands län.²

3.3 Planeringszonen

Planeringszonen kommer utrymmas efter att mätningar har genomförts och det påvisats vara hög markbeläggning. Detta ger god tid att planera en utrymning inom planeringszonen vid en händelse. En kartläggning av berörda område kommer därför att göras enligt samma

¹ SSM, 2017:27, Översyn av beredskapszoner.

² SSM, 2017:27, Översyn av beredskapszoner.

principer som i punkt 7. Planeringen i planeringszonen är med dynamisk.

3.4 Övergripande kartläggning

3.4.1 Djur

Produktionsdjur i utrymda områden bör generellt lämnas kvar. Det är ovanligt att djurägare har egna transporter som rymmer djuren i besättningen. Att leta transportör och/eller invänta samtransport kommer i de allra flesta fall att ta för lång tid.

Köttdjur hålls under tak (i stall, ligghall eller liknande) med tillgång till vatten och så mycket grovfoder som möjligt. Om det finns mycket stora besättningar med köttdjur i den inre beredskapszonen där tillräckligt utrymme under tak saknas, kan det vara nödvändigt att avliva djur för att skydda dem från kraftiga strålskador. Myndigheter och näring bör samverka i diskussioner om en sådan avlivning av nötkreatur är möjlig, och vilka metoder som i så fall kan användas. Distansavlivning med skjutvapen kan möjligen vara ett alternativ för djur som hålls utomhus. Sådan avlivning kräver tillgång till personer som har tillräcklig kompetens.

Mjölkkor hålls inne i ladugården. De ska ha tillgång till vatten och så mycket grovfoder som möjligt. För att minimera kornas mjölkproduktion undvika att de får mjölkstockning bör man inte ge kraftfoder, utan enbart grovfoder med lågt näringsvärde som inte ger ökad produktion men som ger mättnad.³

En ökande andel av mjölkbesättningar har mjölkkningsrobot. Om det, vid en kärnteknisk händelse, finns fortsatt tillgång till el så kommer korna kunna fortsättas mjölkas även om djurägaren utryms. Kornas välfärd påverkas därmed i mindre utsträckning. I vissa besättningar är även utfodringen automatiserad i viss mån.

Husdjur utryms i sådan mån som är rimligt och möjligt. På bussar används samma principer som i lokaltrafiken och husdjur transporteras på angivna platser. Det kommer inte finnas möjlighet att erbjuda transport av djur som inte kan färdas med buss eller personbil. Vid sådana tillfällen ansvarar ägaren för transport och uppstallning av djuren.

3.4.2 Slutsatser från kartläggningen

- Stor del av befolkningen i inre beredskapszonen har egen bil och kan sätta sig själva ta sig till mottagningsplats eller annan plats.
- Vid utrymning av inre beredskapszonen bör utrymningsplatser upprättas.
- Transportkapacitet i form av bussar/taxibilar kommer inledningsvis vara begränsat.
- Polisresurser kommer inledningsvis vara begränsade.

³ Hantering av djur vid utrymning, Jordbruksverket 2021 (Lotta Andersson)

- Behov av inkvarteringsplatser för särskilda personer som är behov av stöd av samhället i inre beredskapszonen är begränsat och därav finns inget behov att upprätta mottagningsplatser på längre avstånd.
- Ringhals beordrade hemgång/utrymning kommer med största sannolikhet ske innan utrymning av inre beredskapszonen är aktuell, då kommunikation med boende i den inre beredskapszonen är högst väsentlig för att undvika förvirring.

4 Besluta om utrymning

Arbetsgången för att fatta ett beslut om utrymning följer en process där följande punkter ska avhandlas i samband med att beslutet fattas:

1. Fastställ beslutsmandat

Beslutsmandat fastställs och eventuella behov av samverkan med andra beslutsfattare, exempelvis andra räddningsledare övervägs.

2. Samlad lägesbild

Den samlade lägesbilden (som består av bland annat situationen på Ringhals, prognoser och uppmätta mätvärden) används som utgångspunkt för att bedöma behovet av skyddsåtgärder.

3. Handlingsalternativ

Utifrån skyddsbehov överväger beslutsfattaren vilka handlingsalternativ som finns.

4. Beslut och dokumentation

Beslutet formuleras och processen dokumenteras på ett korrekt sätt.

4.1 Fastställ beslutsmandat

Beslut om utrymning fattas av Länsstyrelsens räddningsledare efter samråd med landshövdingen eller landshövdingens ställföreträdare, regionpolischef eller motsvarande, SSM, Ringhals och kommunala ledningsgrupperna i berörda kommuner. Om statlig räddningstjänst gäller i något annat län med anledning av händelserna på Ringhals ska räddningsledaren samverka med dessa läns räddningsledare innan ett beslut fattas. Utrymningsbeslutet ska vara samordnat med eventuella utrymningsbeslut som fattas i dessa län.

Ett beslut om utrymning kan komma att omfatta delar av inre beredskapszonen som främst berörs av ett haveriutsläpp med hänsyn till vindriktning, meteorologiska faktorer m.m. I händelse av svårbedömda situationer eller i samband med hot om utsläpp kan hela den inre beredskapszonen kring Ringhals komma att omfattas av utrymningsbeslutet om tid ges att ta ett sådant beslut. Finns förhandsinformation om störningar på Ringhals och tidsramarna är tillräckligt stora, kan en utrymning i förebyggande syfte genomföras innan ett utsläpp sker. Finns det däremot ingen förhandsinformation och tidsramen är knapp så får en avvägning göras om en utrymning ska genomföras eller om rekommendation om

inomhusvistelse i kombination med intag av jodtabletter istället föredras.

Vid förstärkt beredskap ska utrymningsplatserna i Varberg, Kungsbacka och Marks kommun gå upp i fas 1 (se avsnitt 5.6.1). Samtliga uppsamlingsplatser i inre beredskapszonen ska upprättas. Detta gäller oavsett vindriktning. Vid larmnivå haverilarm beslutar räddningsledaren vilka/vilken av utrymningsplatserna som ska vara upprättade, främst baserat på spridningsprognos

4.2 Handlingsalternativ

Utifrån de skyddsbehov som beskrivs i en lägesbild fattar räddningsledaren beslut om skyddsåtgärder. Dessa kommuniceras också till de det berör.

Handlingsalternativ	Beskrivning och saker att beakta
Besluta om förberedelser för utrymning	Det kan finnas situationer där hotet inte innebär någon omedelbar fara som kräver utrymning men där det finns anledning att förbereda allmänheten så att det går fortare att utrymma om det senare skulle behövas. Riskerna med detta är att det uppstår spontanutrymning. För att minska riskerna för spontanutrymning är det viktigt med en regelbunden kommunikation om det aktuella läget. Det bör även kommuniceras vilka förberedelser som ska göras av den enskilde.
Besluta om inomhusvistelse och intag av jodtabletter	Inomhusvistelse innebär att få människor att stanna inomhus ofta med uppmaning om stängda fönster, dörrar och ventilation. Detta alternativ är att föredra om inte hotet kräver en utrymning, utan att det räcker att vara inne i bostaden. Beslutet skulle kunna kombineras med att beordra förberedelse för utrymning men då även ge de nackdelar ett sådant beslut kan få i form av risk för spontanutrymning. Vid behov kombineras åtgärden med rekommendation om intag av jodtabletter.

Handlingsalternativ	Beskrivning och saker att beakta
Besluta om partiell utrymning	Partiell utrymning är lämpligt i situationer där hotet inte är verksamt men om hotet blir verklighet kommer det kräva en snabb utrymning. Beslutet innebär att man som en förebyggande åtgärd utrymmer personer som är svåra att flytta. Exempelvis kan det vara sjuka, sängliggande, funktionshindrade, frihetsberövade, äldre och barn. De som stannar kvar och är mera rörliga har därmed bättre förutsättningar att snabbt flytta sig ut ur området. Det kan även övervägas att flytta djurbesättningar som annars är svåra att flytta snabbt. Att kommunicera partiell utrymning kan vara en utmaning. Risken för spontanutrymning hos individer som inte berörs av den partiella utrymningen är stor, vilket bör vägas in i beslutet.
Besluta om en utrymning	Om fara för liv och hälsa inte kan hindras på något annat sätt måste utrymning övervägas. Om analysen av den samlade lägesbilden visar att skada från hotet är större än riskerna att skada människor genom att utrymma så ska utrymning beordras. Tiden för att genomföra utrymningen bör dessutom vara kortare än den tid som hotet är verksamt för att riskerna ska reduceras.

4.3 Beslut och dokumentation

Utrymningsbeslutet ska innehålla:

- Orsak till beslutet och den väntade händelseutvecklingen.
- Riskområden.
- Tid för beslutet.
- Vilka beslut som har fattats och av vem.
- Det lagrum som beslutet baseras på.
- Vilket utrymningsområde som omfattas av beslutet samt vilken typ av utrymningen som ska ske och vilka som ska utrymma.
- Starttidpunkt när utrymningen ska påbörjas, och om möjligt när den ska vara avslutad.
- Uppsamlingsplatser för utrymmande som kommer att upprättas och när.
- Utrymningsplatser som kommer att upprättas och när.
- Mottagningsplatser som kommer att upprättas och när.

- Vilka utrymningsvägar som ska användas.
- Eventuell fördelning mellan mottagningsplatserna utifrån utrymningsområden.
- Trafikinformation och vägar som ej får användas.
- Vad som ska, bör och får medföras av de utrymmande

4.3.1 Behov av samverkan

Strålsäkerhetsmyndigheten

Beslut om utrymning fattas i samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten som kan lämna prognoser och göra bedömningar om risker för haveriutsläpp m.m. samt ge rekommendationer om när en eventuell utrymning bör verkställas.

Ringhals AB

Beslut om utrymning fattas i samråd med Ringhals haveriberedskap som via sin kommandocentral (KC) kan lämna aktuella uppgifter om:

- Förhållandena i anläggningen
- Händelseutvecklingen
- Utsläppsprognoser
- Strålningsmätningvärden
- Väderinformation m.m.

Polisregion Väst

Beslut om utrymning fattas i samråd med Polisens regionpolischef eller motsvarande, som har till uppgift att verkställa utrymningsbeslutet. Polisregion Väst kan lämna aktuella uppgifter om:

- Polispatrullernas grupperingar
- Transportfordons grupperingar vid brytpunkter m.m.
- Trafiksituationen
- Avspärrningar
- Utformning av meddelanden som ska sändas i Sveriges Radio P4 och via högtalarbilar
- Lägesrapporter från uppsamlingsplatser
- Lägesrapporter om särskilt omhändertagna personer med särskilt hjälpbehov t.ex. personer inom äldre-, och handikappomsorg samt barn inom förskola och övrig skolverksamhet

Beslut fattas dessutom i samråd med:

Trafikverket

Västra militärregionen

Kustbevakningen

Region Halland

Hallandstrafiken

Kommunala ledningsgrupper i berörda kommuner

5 Utrymna

5.1 Operativ kartläggning

Geodata

Geodatakatalogen är en samlingsplats för geodata på Länsstyrelsen. All geodata som berör Ringhals och är beslutad/fastställd läggs upp för förvaltning i Geodatakatalogen. Med förvaltning menas att underlaget har en informationsansvarig och att förändringar dokumenteras samt att underlaget kontrolleras med viss periodicitet.

Det finns en intern och extern Geodatakatalog. I den externa distribuerar Länsstyrelsen geodata som den bedömer vara av intresse för allmänhet, konsulter, kommuner med flera. Den interna Geodatakatalogen har man endast åtkomst till inom Länsstyrelsen.

Från Geodatakatalogen kan man ladda ner geodata till sin geografiska programvara och visualisera och analysera vidare.

Geodata som beskriver något kopplat till Ringhalsberedskapen ligger upplagt i vår interna Geodatakatalog och är namngivet LstN Ringhals X. En sökning i Geodatakatalogen på LstN Ringhals X ger en snabb överblick av vilket geodata vi har och kan läggas till i GIS-program för vidare analys och beslutsfattande.

I nuläget finns ingen geodata relaterat till Ringhals tillgänglig i Extern Geodatakatalog. Rekommendationen är att när de nya zonerna och sektorerna är beslutade läggs de upp för allmän åtkomst. Motsvarande namnsättning sker i den externa Geodatakatalogen som i den interna, dvs LstN Ringhals X.

Förmedla karta/lägesbild

WebbGIS

Att kommunicera en kartbild/lägesbild internt och externt kan göras genom att addera

händelseinformation till existerande WebbGIS alternativt att skapa nya tematiska WebbGIS kopplade till händelsen. Länkar till dessa kan läggas upp på intranät och extern hemsida.

GIS-Program

GIS-program gör det möjligt att lägga till nödvändig geodata för ett korrekt beslutsfattande. Kartor/underlag kan senare spridas via WebbGIS, inbäddade kartor på hemsidor till papperskartor eller digitala produkter.

5.2 Utrymmande

5.2.1 Utrymning av personal på Ringhals som inte ingår i haveriberedskapen

Ringhals personal, entreprenörer m.fl. som inte ingår i haveriberedskapsorganisationen utryms efter beslut av Ringhals haveriberedskapsorganisation, en så kallad beordrad hemgång. Vid misstanke om kontaminering kommer personal att avsökas och saneras i anslutning till anläggningen.

Ringhals beställer bussar från det transportorganisationen som är stationerat hos Polisregion Väst. Om inte denna är i funktion kontaktas Länsstyrelsens tjänsteman i beredskap (TiB).

5.2.2 Utrymmande med egna fordon

Utrymmande med egna fordon som behöver hjälp med ett alternativt boende kan förflytta sig till aktuell mottagningsplats.

5.2.3 Utrymmande som saknar egna fordon

Utrymmande som saknar egna fordon kan uppsöka närmast belägna uppsamlingsplats eller kontakta transportkansliet för hjälp med transport. Försvarens personal utgångsgrupperar vid larm vid samtliga uppsamlingsplatser och biträder Polisregion Väst med att hjälpa och vägleda allmänheten.

Transportbehov rapporteras från uppsamlingsplatserna till transportorganisation vid Polisregion Väst. Via Polisregion Väst och transportorganisationen beordras bussar till respektive uppsamlingsplats. Bussar placeras i samband vid angivna brytpunkter oavsett om utrymningsbehov föreligger.

5.2.4 Utrymmande som inte själv kan uppsöka uppsamlingsplats

Polisregion Väst ansvarar för att genomsöka utrymningsområdet. I händelse av att personer med särskilt hjälpbehov, tex sängliggande i hemmet behöver sjuktransport rekvideras sådana fordon från transportorganisationen vid Polisregion Väst.

5.2.5 Utrymning av förskolor och skolor

Personer i riskgrupp med särskilt hjälpbehov kommer behöva prioriteras vid en utrymning. Länsstyrelsens inriktning för förskolor och skolor är att så fort som möjligt säkerställa att barn utryms och flyttas till en utrymningsplats där de registreras. Detta för att undvika att vårdnadshavare åker i felaktig riktning i utrymningsområdet för att själva försöka hämta sina barn på skola eller förskola. Barn och vårdnadshavare ska i stället återförenas på

utrymningsplatsen. Enligt Länsstyrelsens program för räddningstjänst ska kommunerna inom inre beredskapszonen samt Polisregion Väst, i förebyggande syfte vara beredda att efter beslut snarast kunna ta hand om barn i förskolor, skolor inklusive privata och kooperativa verksamheter m.fl. vilka kommunen har ansvar för inom den inre beredskapszonen.

Detta omhändertagande ska kunna göras när utrymning beordras i den inre beredskapszonen. Andra personer med särskilt hjälpbehov kan också komma att omfattas av ovannämnda åtgärder.

Omhändertagande av ovannämnda grupper som innebär en gemensam flyttning till närmsta utrymningsplats ska ske på uppdrag av Länsstyrelsen. Flyttning av grupper som kommunen åtagit sig ansvaret för får inte göras under pågående utsläpp eller då Länsstyrelsen finner risken stor för omedelbara utsläpp.

Polisregion Väst ska utan särskild order förbereda utrymning genom att förbereda transportresurser som hålls insatsberedda i avvaktan på beslut om utrymning. Vidare vidtas sådana förberedelser som är nödvändiga för att en utrymning av personer med särskilt hjälpbehov ska kunna genomföras.

Beslut om att förskolor, skolor m.fl. utrymts ska snarast möjligt delges samtliga ledningsstaber.

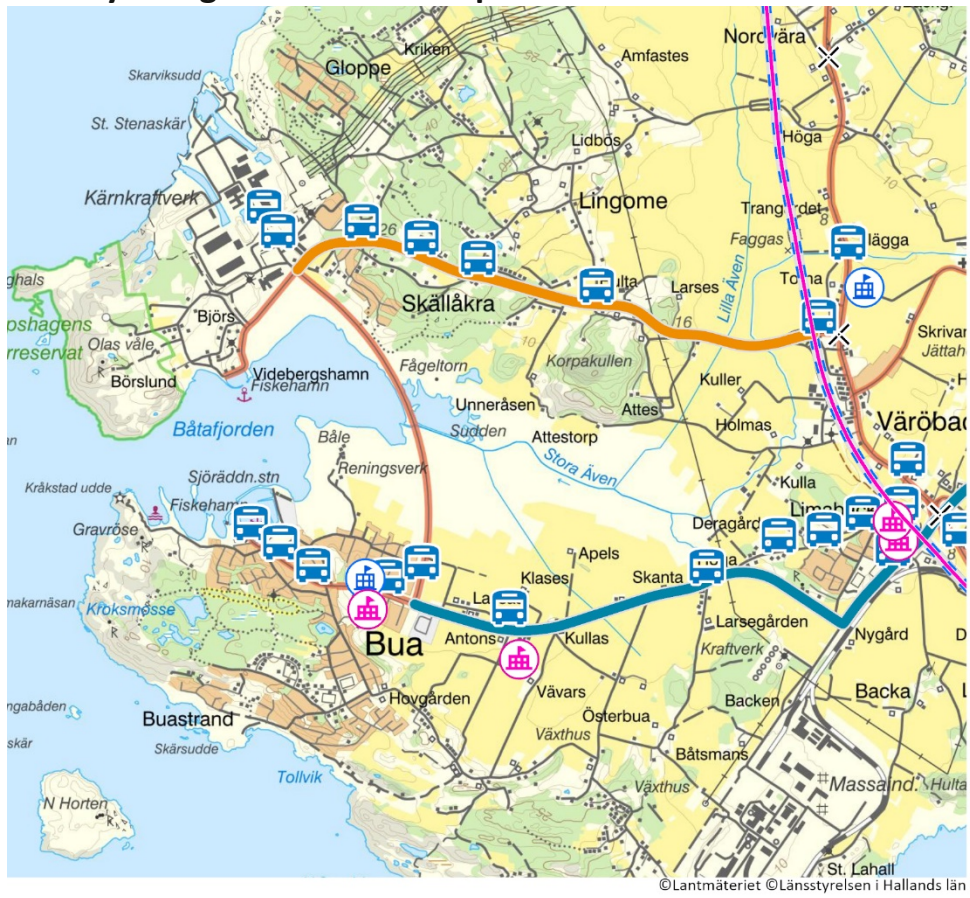
5.2.6 Jämställdhet och utrymning

Enligt forskning kring utrymning är kvinnor generellt mer benägna att utrymma än vad män är. Kvinnor är ensamstående föräldrar i högre utsträckning än män, samt utför mer vård av närstående äldre. Kvinnors möjlighet att utrymma på egen hand är mindre än mäns: Kvinnor har mindre tillgång till bil än män – personbilar ägs i större utsträckning av män och män har körkort för personbil i större utsträckning än kvinnor och åker regelbundet med bil i högre utsträckning än kvinnor. Fler kvinnor än män använder kollektivtrafik som huvudsakligt färdmedel.

5.2.7 Turister

Flera populära turistmål finns inom samtliga utrymningsområden. Turister tenderar att ha god tillgång till egna fordon, men har sämre lokalkännedom än fastboende. Kommunikation till dessa om var utrymningsplatser och mottagningsplatser är placerade behöver därför vara extra tydlig.

5.3 Utrymning av inre beredskapszonen

© Lantmäteriet © Länsstyrelsen i Hallands län

- Inre beredskapszon
- Busshållsplatser
- Järnväg
- Förskola
- Grundskola
- Avspärningsplatser
- Utrymningsväg
- Insatsväg

5.3.1 Uppsamlingsplatser

Uppsamlingsplatser syftar till att hjälpa de utrymmande som inte kan transportera sig själva ut ur utrymningsområdet. Till allra största del kommer uppsamlingsplatser att vara belägna på redan befintliga busshållplatser runt om i området. Länsstyrelsen meddelar via Sveriges Radio P4 vilka uppsamlingsplatser som är aktuella. I tätorterna är uppsamlingsplatserna bemannade av en mindre organisation, och där finns även polisen på plats för att upprätthålla den allmänna ordningen. På övriga uppsamlingsplatser möter de utrymmande i stället en representant för utrymningsorganisationen i samband med att man går ombord på bussen. På bussarna finns utrymningsvärdar som berättar för de utrymda om vilken utrymningsplats som man är på väg till och vad som kommer att hända där.

5.3.2 Utrymningsvägar och insatsvägar

Resurser som ska medverka vid en utrymning av inre beredskapszonen ska i första hand använda de primära transportvägarna. Transportvägarna ska enkelriktas så tidigt som möjligt och tillfartsvägarna ska spärras av, så att invånare ej kan ta sig in i

utrymningszonen.

5.4 Utrymning av yttre beredskapszonen

5.4.1 Uppsamlingsplatser

Även i YBZ utgår uppsamlingsplatserna från bland annat ordinarie busshållplatser. Uppsamlingsplatser kan även vara andra samlingspunkter som skolor och omsorgsboenden där bussar kan hämta upp. Länsstyrelsen meddelar via Sveriges Radio P4 vilka uppsamlingsplatser som är aktuella. Detta för att underlätta kommunikationen kring var platserna är belägna. Uppsamlingsplatser kommer endast att aktiveras i de utrymningsområden där ett utrymningsbeslut är fattat. För spontanutrymmande erbjuds inga uppsamlingsplatser.

5.4.2 Utrymningsvägar och insatsvägar

Resurser som ska medverka vid en utrymning av inre beredskapszonen ska i första hand använda de primära transportvägarna. Transportvägarna ska enkelriktas så tidigt som möjligt och tillfartsvägarna ska spärras av, så att invånare ej kan ta sig in i utrymningszonen. Detta görs främst i samverkan med Trafikverket och polisen.

5.5 Utrymning av planeringszonen

Utrymning i planeringszonen sker endast efter genomförda och verifierade strålningsmätningar i området. Det är därför aldrig aktuellt med en skyndsam utrymning i planeringszonen.

5.6 Utrymningsplatser översikt

En utrymningsplats är en plats som de utrymda kan välja att besöka om de har behov av detta. Utrymningsplatsen är placerad i närhet av det utrymda området. Efter att de utrymda har besökt en utrymningsplats kan de antingen fortsätta vidare till egen ordnad inkvartering, eller transporteras vidare till en mottagningsplats för att få stöd med inkvartering.

Målen med att upprätta en utrymningsplats är:

- Att öka tryggheten hos de som utryms genom information och möjlighet till enklare personsanering.
- Att öka säkerheten för de utrymda som har särskilda stödbehov.
- Att på ett tydligt kommunicerat och säkert sätt återföra barn som har utrymts från verksamheter med sina vårdnadshavare.
- Att samordning med mottagningsplatser sker på ett sådant sätt att logistiken kring mottagning och inkvartering förenklas.
- Att de utrymda får möjlighet att transporteras vidare till en mottagningsplats så snart som är rimligt och möjligt.

Kommunerna ansvarar för att organisera och bemanna utrymningsplatsen. Detta bör ske i samverkan med Länsstyrelsen, Polisregion väst, räddningstjänsten och andra berörda aktörer. Planeringen för utrymningsplatsen kan utgå från befintlig planering för kommunala trygghetspunkter. Kommunen ska rapportera till Länsstyrelsen i samband med att utrymningsplatsen är iordningställd och klar för drift.

5.6.1 Utrymningsplatser för inre beredskapszonen

Utrymningsplatserna är initialt belägna i yttre beredskapszonen. Tiden de utrymmande befinner sig på utrymningsplatsen bör vara så kort som möjligt. På en utrymningsplats finns möjlighet till lättare personsanering (duscha och byta kläder), information, upphämtning av barn som har utrymmts från skolor och förskolor, samt avtransport till mottagningsplatser.

För beredskapen kring Ringhals finns följande förberedda utrymningsplatser:

- Marks kommun, Kunskapens hus.
- Kungsbacka kommun, Aranäsgymnasiet.
- Varbergs kommun, Sparbankshallen.

Dessa platser upprättas i två faser. Den första fasen upprättas per automatik vid larmnivå höjd beredskap, och används främst vid den initiala utrymningen av inre beredskapszonen. I denna fas bemannas endast de mest grundläggande funktionerna på utrymningsplatsen, och syftet med platsen är att kunna ge de utrymda skydd för väder och vind. I den andra fasen utökas utrymningsplatsen med fler funktioner, bland annat utspisning, information, registrering av de utrymda och POSOM.

5.6.2 Utrymningsplatser för yttre beredskapszonen

Vid utrymning av yttre beredskapszonen ska samtliga kommuner som angränsar till den yttre beredskapszonen vara beredda på att upprätta en utrymningsplats efter beslut från räddningsledaren. Vid utrymning av yttre beredskapszonen sker registrering istället på mottagningsplatsen.

5.6.3 Kravspecifikation för utrymningsplatser

För att uppnå målen för utrymningsplatsen ska kommunerna planera för att följande verksamheter ska finnas i de olika faserna. De föreslagna funktionerna är ett stöd i denna planering, för att likrikta verksamheten på de olika utrymningsplatserna.

Fas 1, Uppstart

Uppstartsfasen bedöms vara de första timmarna efter att utrymningsplatsen startas upp. Syftet med denna fas är att snabbt ge de utrymda en plats att vistas på tills det att mottagningsplatserna har startats upp fullt ut.

Verksamhet

- En uppvärmd lokal.

- Toaletter.
- Plats för bussar att stanna och släppa av folk.
- Parkeringsyta för bilar.

Funktioner

- En platsvärd, exempelvis en vaktmästare. Värden ansvarar även för att låsa upp byggnaden och svara på enklare frågor, exempelvis var toaletter finns.
- En funktion som ansvarar för ordning på platsen, lämpligen en polis.
- När förskole- och skolbarn anländer, en funktion som omhändertar verksamhetens behov. Lämpligen de pedagoger som följde med barnen i samband med utrymningen.

Fas 2

Verksamhet

- Mat och dryck till de utrymda.
- Förmåga att administrera återförening mellan vårdnadshavare och utrymda skol- och förskolebarn.
- Förmåga att ta emot personer med visst vårdbehov, exempelvis äldre som har hemtjänst eller personer inom äldre- och handikappomsorg. Lokalen måste därför vara tillgänglighetsanpassad.
- Information till de utrymda om händelsen och utrymningen.
- Ett utrymme iordningställt för en ledningsfunktion med ansvariga aktörer.
- Möjlighet till enklare personhygien i form av dusch.

Funktioner

På utrymningsplatsen bör följande funktioner finnas:

- Platschef som ansvarar för samordningen av arbetet på utrymningsplatsen och de olika aktörernas insatser.
- Funktion som ansvarar för samordning med Länsstyrelsen och med mottagningsplatserna.
- Funktion för att hantera återförening av barn med vårdnadshavare. Bör förstärkas med stöd från polisen för att säkerställa en säker hantering.
- Funktion för att möta upp särskilda vårdbehov på plats. Bör bemannas av personal från kommunal omsorg.
- Parkeringsvärdar.
- Informationsfunktion.

- Enklare förtäring för de utrymda.
- Frivilligsamordnare.
- Sjukvårdsresurs som kan göra triage, bedöma, behandla och vidareremittera.

Fas 3 Avsök och sanering

Avsök och sanering kommer endast att upprättas om utrymning görs efter att ett konstaterat utsläpp har ägt rum. Alla utrymningsplatser kommer inte att ha kapacitet för avsök och sanering. Länsstyrelsen kommer att göra en bedömning om vilka platser som är lämpliga för denna fas efter att kommunerna har kommit längre i sin planering av utrymningsplatserna. Avsök och sanering påbörjas endast efter ett beslut från räddningsledaren.

Uppskattad förmåga

Omfattning av utrymningen kan variera kraftigt beroende på scenario. I den yttre beredskapszonen bor totalt ca 120 000 människor. Det är dock mycket osannolikt att beslut fattas om att hela den yttre beredskapszonen ska utrymmas samtidigt.

Planeringsförutsättningen bör i stället vara att maximalt hälften (60 000 människor) utryms. Av dessa 60 000 har ca 20 % 12 000 människor hjälpbehov⁴. I ett sådant scenario skulle minst fyra utrymningsplatser öppnas. Utrymningen bör kunna genomföras. Kapaciteten för utrymningsplatsen ska därför vara att kunna hantera 3 000 människor över 12 timmar.

5.7 Frivilliga och spontanfrivilliga

För en så stor uppgift som att organisera och genomföra en storskalig utrymning bedöms inte de ansvariga aktörernas egen personal räcka till. Det kommer att behövas extra personal och en bra lösning på detta är att använda frivilliga. Det är en stor fördel att använda frivilliga försvarsorganisationer eller andra frivilligorganisationer då de redan är organiserade på ett sätt som underlättar både rekrytering, utbildning och ledning av resurserna. Frivilliga kan användas som en generell resurs för olika typer av krishantering om avtal skrivs i förväg. Utrymning kan därmed vara ett av flera olika behov som kan uppfyllas med frivilliga.

5.8 Transporter

Beroende på utrymningsområdets förutsättningar kan antalet personer som behöver hjälp med transporter variera mellan 10-30%⁵. Övriga bedöms kunna transportera sig själva via egna fordon, kollektivtrafik, via cykel eller gåendes. Hanteringen av planering, genomförande och uppföljning av transporter hanteras av transportledarfunktionen.

5.8.1 Transporter för hjälpbehövande

De som har behov av transportstöd hänvisas främst till uppsamlingsplatserna för transport till en utrymningsplats. Utöver det bör man även uppmana människor att hjälpas åt och att

⁴ HANDBOK Storskalig utrymning – del 1 grunder

⁵ HANDBOK Storskalig utrymning – del 1 grunder

alla bilar bör vara fyllda när man kör ut ur området.

5.8.2 Hantering av trafikflöden

De som utrymmer med eget fordon utgör en stor del av de utrymmande och det kommer sannolikt att uppstå trafikproblem som påminner om rusningstrafiken i storstäderna. För att underlätta framkomligheten och korta ner utrymningstiderna kan följande åtgärder vara lämpliga. Det görs i samverkan med Trafikverket och följande punkter bör beaktas:

- Bedöm hur allmänheten kan förväntas välja att förflytta sig på eget initiativ. Här kan tillgången på el för kollektivtrafik vara en avgörande faktor.
- Värdera tillgängliga vägar efter avstånd till mål, kapacitet, bärighet, skador på infrastruktur och sårbara punkter (exempelvis broar & tunnlar).
- Planera för reservvägar och fördela trafikflödena på fler vägar om möjligt.
- Besluta om vägar kan enkelriktas i båda körfälten för att öka kapaciteten.
- Var tydlig med vilka utrymningsvägar som ska användas i första hand och vilka som ska undvikas. Det kan finnas insatsvägar där räddningsfordon måste komma fram. Använd radioinformation, dirigering, vägvisning samt fasta och mobila skyltar.
- Säkerställ så långt möjligt service efter vägen i form av sjukvårdsplatser, platser för larm via fast telefon, toaletter, nödproviant, dricksvatten och drivmedel.
- Säkerställ vägassistans med specialfordon som kan bogsera undan trasiga fordon och eventuellt föra dem till verkstad.

5.9 Ordning och säkerhet

Polisen ansvarar för att upprätthålla allmän ordning, även vid en utrymning. Särskilda frågor där samordning bör ske med polisen är:

- Att säkerställa att barn är med sina föräldrar eller släktingar och inte har hamnat med främlingar som utnyttjar situationen. Detta kräver även samordning med skolor och barnomsorg.
- Att personer på väg ut ur området förhindras att plundra, exempelvis butiker och bostäder som står tomma. Kräver samverkan med näringslivet och kommunerna.
- Att det vid knappa resurser sker rättvis fördelning av förnödenheter och att distributionen av förnödenheter skyddas och sker på lämpligt sätt. Här krävs samordning mellan räddningsledaren, polis och kommuner.
- Att det vid köbildning undviks oroligheter i stora folkmassor. Här krävs samordning med Trafikverket och aktörer som bedriver kollektivtrafik i länet.

5.10 Djur

I Länsstyrelsens grunduppdrag ligger att utföra djurskyddskontroller för att se till att djurskyddslagen följs och att djuren har det bra. Om djuren lämnas kvar när djurägaren utryms, måste det finnas en plan för vem, och under vilka former, djuren ska ges foder, dricksvatten och tillsyn. Detta måste samordnas med avspärrningar av det utrymda området. Exempelvis kanske hotet tillåter regelbundna besök för att säkerställa djurens

behov.

Djurhållaren har relativt stort ansvar för genomförandet av utrymningen av de egna djuren och en stor del av planeringsansvaret ligger på den enskilde djurägaren. Alla beslut som handlar om djur bör samordnas med LRF och länsveterinären och Jordbruksverket.

Husdjur utryms i sådan mån som är rimligt och möjligt. På bussar används samma principer som i lokaltrafiken och husdjur transporteras på angivna platser. Vid transport av djur som inte kan färdas med buss eller personbil så ansvarar ägaren för transport och uppställning av djuren.

5.11 Personsanering

Sanering av utrymmande kommer endast att genomföras efter att ett bekräftat utsläpp har ägt rum. Målbilden är att utrymningen av IBZ, och i vissa scenarier även delar av YBZ, ska ha genomförts innan ett utsläpp äger rum. Personsanering kan därför tillkomma som en funktion på utrymningsplatser och mottagningsplatser först efter ett bekräftat utsläpp. I ett sådant läge kan det även vara lämpligt att genomföra avsök på de utrymmande.

På utrymningsplatsen görs då en avsökning (hädanefter benämnt som personindikering), vilket innebär en mätning av radioaktiva ämnen. Efter personindikeringen går de utrymda som inte är kontaminerade vidare till registreringsfunktionen. De utrymda som är kontaminerade går vidare till duschar för personsanering och därefter går de till registreringsfunktionen. Kommunerna ansvarar för att bistå vid personsaneringen samt förse med handdukar, kläder, skor etcetera till sanerade personer.

Personer som bedöms vara kontaminerade måste duscha och byta kläder. Radiofysiker från Göteborgs Universitet samt Forsvarsmakten hjälper de personer som inte kan duscha själva.

5.11.1 Åtgärdsnivå

Dosrat från gamma, uppmätt nära personen, som överstiger bakgrunden vid mätplatsen (överstiger bakgrunden med mer än $0,5 \mu\text{Sv/h}$); aktivitet av betastrålare $> 1 \text{ Bq/cm}^2$ ($1\ 000 \text{ Bq/cm}^2$) eller aktivitet från alfastrålare $> 0,1 \text{ Bq/cm}^2$ (100 Bq/cm^2). Vid nivåer högre än $2 \mu\text{Sv/h}$, $10\ 000 \text{ Bq/cm}^2$ respektive $1\ 000 \text{ Bq/cm}^2$ ska personen skickas vidare till medicinsk undersökning.

5.12 Registrering

Det kan vara svårt att få en fullständig bild över alla som befinner sig i utrymningsområdet och därmed påverkas av ett utrymningsbeslut. Därför kan både enskilda individer och samhällsaktörer ha nytta av registrering men det är inte rimligt att räkna med att alla ska registrera sig. I flöden på olika platser bör registreringen vara frivillig och placeras i slutet av olika flöden för att inte skapa flaskhalsar såvida det inte måste ske tidigt kopplat till säkerhet eller medicinska hänsyn. För att kunna nyttja service från socialtjänsten måste kommunen veta vilka som behöver stöd i enlighet med socialtjänstlagen (2001:453).

De verksamheter som måste flytta ansvarar själva för att nödvändiga handlingar finns åtkomliga på distans eller tillgängliga på papper. Hit hör exempelvis patientjournaler, internregister och personal-/barnlistor.

Vid utrymnings av inre och yttre beredskapszonerna ansvarar polisen av registrering av allmänhet. De som ska registreras är:

- **Personer som eventuellt kan ha försvunnit** för att om nödvändigt efterspana eller eftersöka dem i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Registreras som eftersökta personer.
- Enskilda individer kan ha behov av att **få riktad information** för tillfälligt boende eller **ersättning** vilket måste kunna skickas ut via kontaktvägar som framgår i registreringen.
- **Försäkringsbolag** kan kräva en registrering för att godkänna ersättningsanspråk på egendom som förstörts i samband med utrymningsbeslutet.
- **Personer** som ska avtransporteras mellan olika platser bör registreras för att underlätta för transportledningen och mottagningsledaren

Gällande utrymning av **nötkreatur, grisar, får och getter** ska förflyttningen anmälas till Jordbruksverkets centrala djurdatabas. Detta går bra att göra i efterhand när man nått mottagningsplatsen

6 Ta emot

6.1 Mottagningsplatser

Mottagningsplatsen syftar till att erbjuda uppehälle för utrymmande som behöver inkvarteras under en längre tid men även service för de som behöver ett kortare stöd för att sedan ta sig vidare. Länsstyrelsen ansvarar för att de utrymda får möjlighet att söka upp en mottagningsplats, även om platserna inte är belagda i Hallands län.

Mottagningsplatserna är lämpligen placerade utanför YBZ, då tanken är att människor ska kunna få stöd från mottagningsplatsen under en längre tid. Detta innebär att Hallands län inte har några mottagningsplatser inom sitt område. Lämpliga mottagningsplatser är placerade i angränsande län, exempelvis i eller i närheten av Trollhättan, Falköping, Jönköping, Ljungby och Båstad.

6.2 Samordning med mottagande län

Det är viktigt att det finns en tydlig samordning mellan Hallands utrymningsorganisation och mottagningsplatserna. Detta gäller särskilt avseende upprättandet av mottagningsplatser, samt vid avtransport från utrymningsplatserna till mottagningsplatserna. Utifrån data från utrymningsplatserna ska Länsstyrelsen sammanställa data till mottagningsplatserna gällande:

- En uppskattning av hur många som kan förväntas komma till respektive mottagningsplats.
- När de utrymmande förväntas anlända till mottagningsplatsen.
- Personer med särskilda hjälpbehov bland de utrymmande.
- Prognos för minsta tid som utrymningen kommer att fortgå.

6.3 Mottagning vid kärnkraftsolycka i annat län

Vid en olycka på Forsmark eller OKG:s kärnkraftverk kan det bli aktuellt att upprätta mottagningsplatser i Hallands län. Detta blir i sådana fall en kommunal uppgift, då det är mycket låg sannolikhet att det blir statlig räddningstjänst i Hallands län vid en kärnkraftsolycka i annat län. Länsstyrelsen kommer dock att stötta kommunerna enligt sin uppgift kopplat till det regionala områdesansvaret.

7 Återflytta

En utrymning av inre beredskapszonen kommer att ske redan vid larmnivå höjd beredskap. Det innebär att om situationen på Ringhals stabiliseras så kan en utrymning ske, trots att händelsen senare inte resulterar i ett utsläpp. Vid ett sådant scenario är målsättningen att återflyttning sker så snart som faran för ett utsläpp är över.

Vid en händelse som resulterar i ett utsläpp finns det risk för att det kan ta lång tid innan de utrymda kan få återflytta till det utrymda området. Målet ska vara att återflyttning kan ske så snart som är rimligt och möjligt. Det är av stor vikt att information om läget och prognoser för återflyttning löpande delges de utrymda. Länsstyrelsen är ansvarig för saneringen efter utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning, detta beskrivs mer utförligt i Länsstyrelsens delplan *Saneringsplan*. Återflyttning kommer då att ske efter att strålningsmätningar och eventuell sanering kan garantera allmänhetens hälsa.

De utrymda ska erbjudas inkvartering. Initialt kan man inkvartera de utrymda i större lokaler, exempelvis gymnasalar, men kort därefter bör man erbjuda de utrymda enskilda boenden på konferensanläggningar, hotell och liknande. I ett läge där omfattande sanering krävs kan det bli aktuellt att hitta nya boenden till de utrymda.

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Länsstyrelsen i Hallands län • Postadress: 301 86 Halmstad • Besöksadress: Slottsgatan 2
010- 224 30 00 • halland@lansstyrelsen.se • www.lansstyrelsen.se/halland